

V souvislosti se slintavkou a kulhalkou v Německu žádá SVS chovatele o zvýšení biologické bezpečnosti

V druhém lednovém týdnu (10. 1. 2025) byla SLAK potvrzena na farmě vodních buvolů v německém Braniborsku. Jedná se o první případ této vysoce infekční nákazy v Německu od roku 1988. V chovu byla přijata opatření, která mají zabránit šíření viru. Na farmě došlo k úhynu tří buvolů a zbývajících jedenáct bylo utraceno. Vzdálenost ohniska od hranice ČR je cca 170 km. V okruhu 10 kilometrů kolem ohniska nákazy bylo vymezeno uzavřené pásmo, v němž probíhá veterinární dozor v chovech vnímavých zvířat.

„V souvislosti s aktuálním výskytem nákazy v Německu žádá SVS všechny chovatele o obezřetnost při přemísťování zvířat včetně důkladné kontroly místa původu zvířat a o zvýšené dodržování pravidel biologické bezpečnosti s důrazem na desinfekci vozidel a desinfekci při vstupu a výstupu z hospodářství,“ uvedl ústřední ředitel SVS Zbyněk Semerád. Při výskytu klinických příznaků nákazy v chovech vnímavých zvířat jsou chovatelé povinni hlásit podezření na nákazu neprodleně soukromému veterinárnímu lékaři nebo místně příslušné krajské veterinární správě, která zajistí odběr vzorků a další postup. „Značné nebezpečí SLAK spočívá v jejím jednoduchém šíření, a to i nepřímým způsobem. Nákaza se může přenášet větrem, potravinami nebo na automobilech či šatech lidí, kteří přijdou do styku s nakaženými zvířaty. Proto bychom chtěli apelovat také na veřejnost, aby se vyvarovala rizikového chování,“ dodal Semerád.

Obr.: Léze na paznehtech nebo v dutině ústní skotu při nakažení slintavkou a kulhalkou.

Slintavka a kulhavka je vysoce infekční virové onemocnění sudokopytníků, včetně skotu, prasat, ovcí či koz. Nákaza postihuje také volně žijící zvířata z řad sudokopytníků, například prase divoké. Mezi typické klinické příznaky patří z počátku horečka, snížená produkce mléka, nechutenství, deprese, tyto počáteční příznaky jsou následovány výskytem vesikulů (puchýřků) naplněných tekutinou, které praskají a vytvářejí se z nich otevřené léze (eroze) na predilekčních místech, jimiž jsou zejména dutina ústní, nozdry, mléčná žláza, končetiny. V důsledku uvedených příznaků se objevuje u zvířat typický slintotok a kulhání.

Pro člověka nákaza není nebezpečná, nejedná se o nákazu přenosnou ze zvířete na člověka. Nicméně lidé mohou nákazu přenést nepřímo mezi chovy vnímavých zvířat. Onemocnění vykazuje vysokou nemocnost, ale nízkou úmrtnost. Typické je onemocnění velkého počtu zvířat na hospodářství. Nejčastěji se zvířata nakazí inhalační cestou – přímým přenosem viru mezi zvířaty. Na území České republiky se nemoc vyskytla naposledy v roce 1975.

V Evropě byla poslední epidemie SLAK v roce 2011 v Bulharsku. V roce 2001 zasáhla nákaza Velkou Británií, kde způsobila značné ekonomické a sociální škody. Následně se rozšířila také do Francie, Irsku a Nizozemska. Onemocnění se stále vyskytuje v Turecku, na Středním východě a v Africe, v mnoha zemích Asie a v některých částech Jižní Ameriky. Nelegálně dovážené živočišné produkty

z těchto zemí představují neustálou hrozbu pro evropské zemědělství.

V České republice byl po pěti letech zjištěn výskyt svalovce (*Trichinella* spp.) u uloveného divočáka

V České republice byl po více než pěti letech zjištěn výskyt svalovce (*Trichinella*) u uloveného prasete divokého. Vyšetření ve Státním veterinárním ústavu (SVÚ) Olomouc potvrdilo přítomnost trichinel u divočáka uloveného v katastrálním území Bukovec u Jablunkova v Moravskoslezském kraji v blízkosti polských a slovenských hranic. Poslední podobný nález byl zaznamenán v roce 2019. Státní veterinární správa při této příležitosti připomíná povinnost vyšetřovat všechnu ulovenou černou zvěř na výskyt trichinel.

Positivně testovaný kus byl v souladu s legislativou neškodně zlikvidován v asanačním podniku. Krajská veterinární správa SVS pro Moravskoslezský kraj v souvislosti s nálezem vydala mimořádná veterinární opatření. Ta mimo jiné zakazují manipulaci s černou zvěří a zvěří vnímavou na trichinelu ulovenou v honitbách ve výše uvedeném katastru až do obdržení vyhovujících laboratorních výsledků.

V České republice jsou dlouhodobě povinné na přítomnost svalovce vyšetřována všechna ulovená i obchodovaná prasata divoká i na jatkách porážená prasata domácí a koně. Dle předběžných údajů bylo v ČR v loňském roce vyšetřeno na trichinely více než 206 000 prasat divokých.

K potvrzeným případům výskytu parazita u divočáků dochází velmi zřídka, ale stále se takové případy vyskytují. U v ČR uloveného zvířete, byl poslední podobný případ zaznamenán v červenci 2019 v katastrálním území Bystřice pod Lopeníkem na Uherskohradištsku ve Zlínském kraji. V loňském roce nebyl výskyt trichinel u divočáka zjištěn žádný. V letech 2021 až 2023 byly zaznamenány celkem čtyři případy trichinel u divočáků dovezených z Polska či Německa.

Nové případy vztekliny v sousedních zemích

Státní veterinární správa zaznamenala v posledních týdnech několik nových případů vztekliny v sousedních zemích: v Polsku a na Slovensku. Vzteklinu představuje nebezpečnou nákazu, proto SVS trvale sleduje mezinárodní nakažovou situaci. Česká republika je od roku 2004 mezinárodně uznávaná jako země prostá vztekliny. SVS opakovaně varuje před dovozy zvířat neznámého původu z oblastí s výskytem nákazy.

Na východním Slovensku v Michalovcích byla počátkem prosince potvrzena vzteklinu u lišky. Zvíře pobíhalo po dvoře rodinného domu a poranilo psa. Liška byla odchycena, utracena a vyšetřena v Národní referenční laboratoři ve Zvolenu, kde následně vyšetření potvrdilo vzteklinu. Kolem města Michalovce bylo vyhlášeno desetikilometrové ochranné pásmo. Vnímavá zvířata na vzteklinu lze z pásma do ostatních regionů přemístit pouze po veterinárním vyšetření zvířete a posouzení rizika šíření vztekliny.

Dle aktuální zprávy polských dozorových orgánů eviduje Polsko v dosavadním průběhu roku již 40 ohnisek vztekliny, jen od 10. prosince šest nových ohnisek (čtyři u lišek a dvě u skotu). V případě skotu šlo vždy o jeden kus ve stádě v pastevním režimu. Každé nakažené zvíře bylo utraceno. Ostatní kusy ve stádě podstupují karanténu, během které jsou pod veterinárním dohledem. Všechna ohniska vztekliny se nacházejí na východě země (v Lublinském a Podkarpatském vojvodství). V těchto dvou vojvodstvích je nyní povinná vakcinace proti vzteklině nejen pro psy, ale také pro kočky.

Petr Vorlíček
tiskový mluvčí SVS